

► **MARUF BUZUGİL**

Hissedilen enflasyon
Mart'ta yaklaşık
yüzde 120 olmuş /05

Hissedilen enflasyon Mart'ta yaklaşık yüzde 120 olmuş

ANKARA NOTLARI
Maruf Buzcuğil
maruf.buzcu@nbe.com.tr

Yaşadığımız hayat pahalılığı ve hissettiğimiz enflasyonun resmi Tüketici fiyatları endeksi (TÜFE) verilerinin neredeyse iki kat üzerinde olduğunu Ocak ayında TÜİK'in ekonomi yönetimine yaptığı sunumlara dayanarak gazetemizde aktarmıştık. TÜİK'in hissedilen enflasyonu ölçmeye çalışırken Tüketici Eğilim Anketi'ndeki sorulara verilen yanıtları dikkate aldığımız öğrenmiştik.

Beyana dayalı KDV'deki artış vatandaşlar olarak yaşadığımız hayat pahalılığını, hissettiğimiz enflasyonu en iyi gösteren verilerden biri.

Halkın resmi istatistiklere, özellikle enflasyon gibi kişilerin hayatını doğrudan etkilemekte olan verilerle güvensizlik duymasını, tüm ülkeler için geçerli olan bir sorun olarak gören TÜİK kapalı devre hissedilen enflasyonu ölçmeye başlamıştı. Önde gelen merkez bankalarının yaptığı gibi (FED, ECB, BOJ vb) vatandaşların hissettiği enflasyonu ölçmeye çalışan TÜİK uzmanları resmi veriyle farkın zaman zaman iki kata kadar çıktığını görmüştü. Biz de buradan yola çıkarak yüzde 64,7 olarak açıklanan 2023 TÜİK tüketici enflasyonunu, yüzde 129 dolayında hissetmiş olabileceğimizi hesaplamıştık.

Mart ayında açıklanan yüzde 68,5 enflasyonu yüzde 120 hissettik

Artık hissettiğimiz hayat pahalılığını gösteren sağlam bir veri daha var elimizde. TEPAV'da mali konularda çalışan Prof. Dr. Hakkı Hakan Yılmaz'a göre, beyan edilen KDV gelirlerindeki artışı gösteren veri hissedilen enflasyonu temsil ediyor. Bu durumda Mart 2023-Mart 2024 dönemindeki beyan edilen KDV gelirlerindeki yaklaşık yüzde 120 artış oranını hissettiğimiz enflasyon olarak görebiliriz. TÜİK Mart 2024 itibarıyla 12 aylık tüketici enflasyonunu yüzde 68,5 olarak açıklamıştı. TÜİK uzmanlarının hissettiğimiz enflasyonu doğrudan beyana dayalı KDV gelirlerindeki artışa dayandıran yaklaşımı nasıl değerlendireceğini merak ediyoruz. Beyana dayalı KDV gelirleri verileri vatandaşlar olarak tüketimimiz hakkında da doğrudan bilgiler veriyor. TÜİK de GİB kanalıyla marketler üzerinden bu verileri yakından takip ediyor.

■ Mali tedbirler ve tasarruf alanları nihayet açıklanıyor

Enflasyon ile mali politikalar arasında çok sıkı bir ilişki bulunuyor. Yapılan çalışmalar mali disiplinden uzaklaşılana, seçim kaygılarıyla popülist harcamaların öne çıktığı dönemlerde enflasyonun nasıl patladığını ortaya koyuyor. Mayıs 2023 seçimleri öncesinde izlenen yanlış politikaların bozduğu dengeleri yerine oturtmaya çalışan yeni ekonomi

yönetimi 31 Mart seçimleri ardından enflasyonla mücadeleye omuz verecek, mali disipline ağırlık verecek adımları nihayet atmaya hazırlanıyor. Ekonominin koordinasyonunu üstlenen Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ile Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek bu hafta başta tasarruf olmak üzere mali tedbirleri açıklayacaklar.

■ TEPAV'ın mali tedbirler önerisi

Alınacak mali tedbirlere ışık tutması amacıyla olası potansiyel tasarruf ve gelir artışları üzerine bir çalışma yapan TEPAV, 1 trilyon 45,6 milyar lira dolayında tahmini mali tedbirler paketi büyüklüğüne ulaşmış. Bu büyüklük GSYH'nin yüzde 2,54'üne karşılık geliyor. Önerilen tedbirlerin hayata geçirilmesi durumunda 2024 yılında yüzde 8,3'e çıkması beklenen GSYH'nin bütçe açığına oranının yüzde 5,8'e düşürülmesi mümkün görülüyor.

TEPAV alınacak tedbirlerle bütçe disiplininin sağlanamaması, bekleyişlerdeki olumsuzluğun

giderilememesi halinde TCMB'nin daha sıkı para politikası uygulamak zorunda kalacağını, nominal ve reel faizler yüksek düzeylere çıkacağını öngörüyor. Çalışmada, güçlü bir siyasi sahiplenme ve tasarımla geliştirilen tedbirlerin "maliye politikası ve para politikası uyumunu sağlayacak şekilde yönetilmesi bu dönemde kritik önemde" bulunuyor. Merkez Bankası da en son 9 Mayıs ve önceki 8 Şubat'ta açıklanan enflasyon raporlarında para politikası ile maliye politikası arasındaki uyumsuzluğu enflasyonla mücadeleyi olumsuz etkileyecek riskler arasında sıralıyor.

■ SGK'nın prim alacakları Haziran'da 850 milyar liraya çıkacak

Yapılan hesaplamalara göre mali tedbirlerin etkili olabileceği alanlar arasında ilk sıralarda SGK'nın prim alacakları geliyor. 2023 sonunda 700 milyar lira olarak hesaplanan SGK Prim alacaklarının Haziran sonu itibarıyla 850 milyar liraya ulaşması bekleniyor. Bu alacakların yaklaşık yüzde 8'ini oluşturan 60 milyar liralık bölümü

belediyelere ait bulunuyor. Bütçeden SGK'ya yapılan transferler GSYH'nin yüzde 4'ünü bulmuş durumda. Önemli bir mali tedbir olarak, sağlık başta olmak üzere öncelikli alanlar dışında yeni personel alınmaması ve 2024 yılında personel girişinin emekli olanların yüzde 25, 2025 yılında ise yüzde 50'si ile sınırlı tutulması öneriliyor.

■ Dikkat! Türkiye dijitalleşmede geride kalıyor

Yüksek enflasyonun en berbat etkilerinden biri bizleri çok önemli orta ve uzun vadeli stratejilerden, hedeflerden uzaklaştırması. Yeşil dönüşümle birlikte ikiz dönüşümün önemli ayağı olan dijital dönüşüm ülkemizin uluslararası rekabet gücünü artırabilmek için aksadan ilerlemesi gereken alanlar. Geçen hafta **Ankara Sanayi Odası (ASO)** Meslek Komiteleri ortak toplantısında oda başkanı **Seyit Ardiç'ten** dinlediğimiz uyarılar dijital dönüşümde nasıl aksadığımızı ortaya

koydu. Ardiç, "Dijital dönüşüm yatırım yapmayı planlayan firmaların oranı maalesef arzu ettiğimiz düzeylerden çok uzak. Dijitalleşmeyi konuşuyoruz ama konuşmaktan daha fazlasını yapamıyoruz" dedi. Ardiç'in verdiği rakamlara göre Türkiye 2020 yılında 63 ülke arasında 44'üncü sırada bulunduğu Dijital Rekabet Gücü sıralamasında 2023 yılında 64 ülke arasında 53'üncülüğe geriledi.

Enflasyonu bir an önce yenip, uluslararası rekabete odaklanmak artık Türkiye'nin en önemli hedeflerinden biri olmalı.